Smanjenje šteta: UNAPREĐENJE PROGRAMA SMANJENJA ŠTETE

Provoditelj: Udruga za unaprijeđenje kvalitete življenja "LET"
Godina provedbe: 2025

Kratki opis programa

Program se temelji na metodama vanjskog (outreach) rada koji ima za cilj doći u kontakt s korisnicima programa- intravenski korisnici droga gdje se oni nalaze te otvaranje drop in centra u prostorima udruge LET u Ratarskoj 7.
Program smanjenja štete- izmjena igala i štrcaljki koji provodimo uz financijsku podršku Ministarstva zdravstva nažalost nije dovoljan za sve aktivnosti i korisnike koje imamo te ovim putem podnosimo prijavu za unapređenje aktivnosti poput otvaranja drop in centra te jači angažman u potrazi za novim korisnicima. Udruga ima dva vozila, oba su prešla preko nekoliko stotina tisuća kilometara i ako se i jedan pokvari ostajemo bez pristupa korisnicima. Zato je potrebno otvoriti fiksno mjesto, drop in centar u koji će korisnici dolaziti.
Također, udruga u zadnje vrijeme ima manji broj novih korisnika (jedan do dva na mjesečnoj razini) te je potrebno unaprijediti vanjski rad- doći do korisnika droga koji još ne koriste program zamjene igala i štrcaljki. To se može postići provođenjem vanjskog rada i motiviranjem postojećih korisnika da pozovu svoje prijatelje i poznanike iz tog kruga ljudi i da oni počnu koristi program zamjene igala i štrcaljki.
Treći aspekt je pokretanje aktivnosti na festivalima, noćnim klubovima, parkovima i dječjim igralištima- doći do mladih koji se okupljaju i pod rizikom su da postanu ovisnici. Bitno ih je što prije upoznati, motivirati i uputiti kako da odbiju prvenstveno vršnjački pritisak da počnu koristiti droge. Ako su već počeli koristiti onda barem da znaju koji su načini sigurnijeg korištenja droga i izbjegavanje predoziranja.
Ta aktivnost se temelji na programu „Iskorak prema mladima“ koji smo provodili do 2015. kada više nismo uspjeli osigurati financijska sredstva za isti, ali imamo iskustvo kako se to radi. Kako pristupi mladima, kako razgovarati sa njima, kako dobiti njihovu pažnju i povjerenje. Sada planiramo nadogradnju programa tako što ćemo uključiti i organizatore festivala i vlasnike noćnih klubova da u njihovim prostorima budu prisutni vanjski radnici te im objašnjavaju zašto je potrebno omogućiti pristup pitkoj vodi, imati prostore u kojima se mladi mogu malo odmoriti i smiriti ako su koristili sintetske droge, prepoznati predoziranje i pružiti prvu pomoć ako je potrebno.
Također, veliki problem kod korisnika droga je i navika bacanja iskorištenog i nečistog pribora u područja dostupna građanima, osobito djeci (igrališta, parkovi). Time se dovode u opasnost od zaraze kroničnim i zaraznim bolestima poput hepatitisa i HIV-a. Obzirom da ne postoji institucija koja je nadležna za čišćenje i prikupljanje takvog otpada, a zbog opasnosti za zdravlje djece i građana, potrebno je da navedeni otpad prikupljaju educirane i osposobljene osobe. Nerijetko se događa da je odgovornost za prikupljanje korištenih igala primjerice na djelatnicima škola i vrtića oko kojih se nalaze igrališta, a obzirom da nemaju iskustva u radu sa opasnim i infektivnim otpadom, i njihovo zdravlje je u opasnosti. Udruga LET je na sebe preuzela odgovornost oko čišćenja, zbrinjavanja i educiranja građana o tom problemu te prikupljamo odbačeni pribor po cijelom Zagrebu i okolici te isto namjeravamo činiti i u budućnosti.
Udruga također provodi i upućivanje na testiranja. Intravenski korisnici droga su osobe s rizičnim ponašanjima s velikom mogućnošću zaraze hepatitisom B i C te HIV/AIDS-om.

Sažetak programa

Cilj doći u kontakt s korisnicima droga i mladima pod rizikom. Otvaranje drop in centra za izmjenu pribora i vanjski rad sa mladima u riziku od novih droga.

1. Županije provedbe

Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Ciljevi programa

Opći: 1. Smanjiti zdravstvene i socijalne posljedice intravenskog korištenja droga
2. Sprečavati predoziranje
3. Ranim otkrivanjem potaknuti pozitivne promjene prema zdravijem ponašanju intravenskih korisnika droga s naglaskom na odluci liječenja
4. Unaprijediti provedbu programa smanjenja štete proširenjem obima aktivnosti (npr. podjela pomoćnog pribora) te kontinuiranom edukacijom i supervizijom vanjskih radnika
5. Noćni obilasci po gradu Zagrebu, Zagrebačkoj županiji i Krapinsko- zagorskoj županiji s ciljem što većeg kontakta sa mladom populacijom koja se zadržava po parkovima i javnim mjestima poput festivala i noćnih klubova s ciljem pozitivne promjene prema zdravijem ponašanju
6. Zaštita prava korisnika iz zdravstvenog, socijalnog i radnog sustava
7. Promocija učinkovitosti programa smanjenja štete- izrada letka i organizacija tribine
8. Rad sa vlasnicima noćnih klubova na osvještavanju o važnosti programa smanjenja štete u njihovim lokalima
Specifični: Specifični ciljevi:
•detektirati i uspostaviti kontakt sa što većim brojem intravenskih korisnika droga
- uspostaviti kontakt sa što većim brojem mladih koji su pod rizikom od korištenja droga

•podjela pribora za injektiranje, edukativnog materijala, kondoma i lubrikanata
•osvješćivati, informirati i educirati
•upućivati na liječenje
•upućivati na testiranje na HIV, Hepatitis B i C
•pružiti savjetodavni rad
•razvijati vršnjačku (peer) edukaciju i sustav potpore
•prikupljanje i čišćenje lokacija od odbačenog pribora
•adekvatno zbrinjavanje infektivnog otpada
•upozoravanje građana na opasnosti diranja infektivnog otpada
•razvijanje mreže zdravstvenog i socijalnog sustava liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika te sustava sprečavanja širenja zaraznih bolesti
•razvijati sustav potpore u zajednici za korisnike programa
- razvijati sustav programa smanjenja štete u noćnim klubovima kroz razgovor sa njihovim vlasnicima
- evaluacija programa
- uspostavljen sustav kontrole i praćenja
- sudjelovati u istraživanjima čiji su inicijatori HZJZ ili neke druge državne institucije.

3. Ciljana skupina
Intravenozni korisnici droga, Neintravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga
Dijeljenje kondoma, Dijeljenje igala, Dijeljenje štrcaljki, Prikupljanje igala, Prikupljanje štrcaljki, Čišćenje okoliša, Distrubuiranje materijala, Savjetovanje

5. Broj podijeljenog materijala
Broj kondoma: 60
Broj igala: 3000
Broj štrcaljki: 5110
Broj primjeraka edukativnog materijala: 15

6. Broj prikupljenog materijala
Broj igala: 470
Broj štrcaljki: 930

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala

"Drop-in" centar

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu
Mjesta na koje izlaze vanjski radnici:
Drop-in centar: RATARSKA 7, ZAGREB

9. Način prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta
INTERNI OBRAZAC

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta
Korisnici: 220
Stari korisnici: 0
Novopridošli korisnici: 7

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta
Korisnici muškog spola: 210
Korisnici ženskog spola: 10
Novopridošli korisnici muškog spola: 7
Novopridošli korisnici ženskog spola: 0

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima
S hepatitisom B: 0
S hepatitisom C: 0
S HIV-om: 0

13. Evaluacija programa
Evaluacija procesa: Da
Metoda evaluacije procesa: VANJSKA EVALUACIJA
Evaluacija učinka: Da
Metoda evaluacije učinka: VANJSKA EVALUACIJA
Najvažniji rezultati evaluacije: KORISNICI SU ZADOVOLJNI SA PROGRAMOM

14. Evaluatori
Vanjski

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)
50000

17. Izvori financiranja
Vlastita sredstva (HRK): 0
Gradsko financiranje (HRK): 0
Županijsko financiranje (HRK): 0
Nacionalno financiranje (HRK): 50000
Drugi izvori (HRK): 0